

יעקב שחף "שיטת צינון ייחודית שהוכיחה את עצמה" חוות השחפים

חוות השחפים של מירי ויעקב שחף, היא סוג של נווה מדבר פורח וירוק. יעקב, חקלאי ורפתן בכל רמ"ח איבריו, לוחם אמיתי שלא חושש מלומר את דעתו בכל דבר ועניין, ג'ינג'י דעתן, ידען, ציוני בנשמה ממש כאשתו ויד ימינו ונראה כי הבן הממשיך גלעד הולך בדרכי האב. ואם כבר הגעתם אליו אל מירי אשתו, אל תוותרו על טעימה מהענבים, טעם של פעם.

מצד שני, אם יעקב לא היה כזה, סביר להניח שהחווה לא הייתה מוקמת ולא נראית כפי שהיא כיום, מקום להתגאות בו. יעקב רפתן כ-50 שנה דור שלישי לרפתנות ישראלית, לשעבר חבר קיבוץ איילת השחר, 15 שנים כמנהל הרפת, יעקב עבר גם בבית הספר החקלאי מקווה ישראל, הוראה וניהול רפת, מעבר למושב בית חנניה וכשלא היו אופציות להתפתחות והמשפחה רצתה בכל מחיר להמשיך ולהיות חקלאים, רפתנים ולמצוא שטח שיספיק להקמת רפת עם פוטנציאל עתידי, הם הגיעו לנגב הרחוק. יעקב "התחלנו לחפש שטח להקמת רפת ושמענו על פרויקט להקמת חוות בנגב. לקח לנו בערך כשנה לעבור את התהליכים הסטטוטוריים ועוד כשנה להקים את המקום. וכך קרה שערב אחד חלבנו את ה-60 הפרות בבית חנניה, העמסנו אותם על משאיות ובבוקר חלבנו אותן כאן במדבר, זה היה בשנת 2000". מירי אשתו, מזה כ-50 שנה היא בת יוקנעם, גדלה במשק חקלאי, דור שני לרפתנים "הכרתי את יעקב בשנת 72, כשהייתי מורה שכירה באיילת השחר". לזוג 4 ילדים, 11 נכדים. הבן גלעד הוא הבן ממשיך בפרויקט וגר בחווה עם משפחתו.

חקלאים, רפתנים וציונים. משפחת שחף

אז מה השיגעון?

יעקב "אין שיגעון, אני בעצם פליט, הסבא שלי נפלט מאירופה תוך כדי פוגרומים ולשמחתו הרבה הוא הצליח לברוח בזמן. גרנו באושר ובשמחה באיילת השחר במשך 36 שנים עם הילדים ואז התפוצץ לנו הכל בפרצוף והמשק התפרק. ניסינו לעשות מהפכה אדירה בכדי לשנות את הקיבוץ, אך אחרי שנתיים התברר לנו שלא הצלחנו ומי שרוצה שינוי צריך לקום וללכת. זה שלב הפליטות הראשון שלנו, ואז עברנו למקווה ישראל אך מהר מאוד התברר לנו שבית הספר החקלאי הזה עושה המרה מבית ספר חקלאי למשהו אחר, ואז עזבנו למושב בית חנניה, הגיע רגע שבו המושב נהיה קטן עלינו, זה קרה תוך כמה שנים. לאחר שהתבססנו, הבנו שבמגרש קטן שכזה אי אפשר לבנות רפת עתידית ואז שוב הפכנו לפליטים".

סגורה ומצוננת. רפת חוות השחפים

"השיטה אצלנו אחרת, הרפת בחוות השחפים סגורה ונפתחת בהתאם לצורך, קירות הרפת מכוסים בשכבה של פוליאוריטן מוקצף לבידוד (אין רפת בישראל המצננת כך ניתן לראות את שיטת ההקצפה בלולים ר.ז) משאבת מים חזקה מעבירה לדירות בעלות קוטר מיקרוני את המים ומייצרת ערפל העשוי להוריד את הטמפרטורה עד 20 מעלות בין החוץ לפנים הרפת"

מירי "ההחלטה העקרונית החשובה שלנו זה להמשיך ולהיות חקלאים רפתנים בישראל ומשם הכל מתחיל".

ואז הגעתם למדבר?

יעקב "זה לא היה איזה חזון אלא מציאות, סוג של ברירת מחדל. זה היה המקום היחיד שפנוי בארץ. בדיעבד הכל בסדר ואנחנו שמחים בחלקנו כאן רק שלצערי כל המערכת הממשלתית מנסה בכוח להכחיד את ענף החלב במתכונתו הנוכחית".

איך זה לגור במדבר, רחוקים מכל יישוב?

מירי "נהדר, אני מאוד שמחה בחיים שלנו כאן, זה נכון ששאלת הקהילה עולה מדי פעם אבל אנחנו יכולים לקיים את ההחלטה שלנו להיות חקלאים ולכן אנחנו מאוד שמחים בקיים". יעקב מוסיף, "כן, טוב לי כאן אני שמח בחלקי ועם משפחתי".

רפת סגורה וייחודית

הרפת בחוות שחפים היא מיוחדת כמעט בכל קנה מידה. מכסה של 2.2 מיליון, 170 נחלבות, מכוון שדירת דג עם חליבה מאחור 10 על 10 של s.c.r החלב משווק ליוטבתה. מרכז מזון עצמאי אלא מה! מזג האוויר כמו בשאר הארץ ואפילו טוב יותר, יעקב "אנחנו לא אילת ולא ערבה, אין כאן קיצוניות, לא לח מאוד ולא קר מאוד". ואם מדברים על הרפת, קשה שלא לדבר על שיטת הצינון הייחודית שיעקב פיתח, אולי הרפת היחידה בארץ שהיא רפת סגורה. יעקב "היינו בכל שיטות

הצינון הקיימות ואז גילינו ששני תהליכים חברו בתחום ההכבדה של החום על הפרה, האחת, עומס חום הולך ומקצין, התהליך השני, הפרה הולכת ומשפרת ביצועים והעומס לפינוי החום הוא כפול ולטעמנו השיטות הישנות לא הספיקו. השיטה אצלנו אחרת, הרפת בחוות השחפים סגורה ונפתחת בהתאם לצורך, קירות הרפת מכוסים בשכבה של פוליאוריטן מוקצף לבידוד (אין רפת בישראל המצננת כך ניתן לראות את שיטת ההקצפה בלולים ר.ז) משאבת מים חזקה מעבירה לדירות בעלות קוטר מיקרוני את המים ומייצרת ערפל העשוי להוריד את הטמפרטורה עד 20 מעלות בין החוץ לפנים הרפת. בגרפים של ser ניתן לראות כי המועד היחיד שבו מתחיל להיות לפרות חם זה שהם יוצאות מהרפת ונמצאות בחצר ההמתנה". כך גם לגבי מרכז מזון, אין הרבה רפתות קטנות עם מרכז מזון עצמאי המגדלים למרכז מזון חלק נכבד מהמספוא, יעקב "אנחנו מגדלים לפי מה שצריך, חיטה בחורף, תירס ואו סורגום בקיץ, חוץ מזה רגיל כמו כולם". יעקב ומירי, זוג אידיאליסטים, חסרי פשרות, המאמינים בעבודה עברית, אנשי חקלאות שבחרו את הדרך הזו ולא מצטערים לרגע. חווה מיוחדת, אנשים מיוחדים, ציונות ללא שום מרכאות ובטח שללא ציניות. ▲